

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 8 K., NEGYEDEVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

VELEJÓZÁS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTÉLJELZŐK: BOFFMANN ÉS KRONVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓSVÁLTAL: HÁC-UTCA 2.

A német választások

Debrecen, január 20.

A német nemzetgyűlési választások az Ebert-Scheidemann mögé sorakozó többségi szociáldemokrata párt fölényes győzelmével végződött. A választások eredményének másik fontos momentumja: a polgári elemek, pártjainak fennmaradása ama fenyegető jóslással szemben, hogy a polgári pártok megfognak semmisülni a választások tüzeiben. Ez a jóslás nem vált be. A polgári elemek ösereje, az a természetes szükségesség, amely őket államfentartó elemekké teszi, nem engedte, hogy a forrongó új világban eltűnjenek a birodalmi kormánykerek mellől. A választásokon nem teóriák kerültek egymással szembe, hanem a valóságos élet, a német nép gyakorlati fölfogása érvényesült.

A birodalom sorsának intézésére hivatott testület megalakítására külpolitikai okokból is égető szükség volt. Az entente nem egyszerűen hangzott, hogy csak olyan Németországgal áll szóba, amelynek népakaraton nyugvó alkotmányos kormánya küld hozzá megbízottakat. A nemzetgyűlés megalkotása tehát azt jelenti, hogy Németország abba az állapotba került, amelyben az entente hajlandó vele tárgyalni. Ebben a pillanatban tehát nagyon is fontos, hogy a polgárság is ott legyen a nemzetgyűlésen, ahol majd a német nép akarata kell, hogy kifejezésre jusson az entente-tal szemben és a békekötés ügyében.

A választások eredménye mellett, amely a polgári elemeknek az új Németországban is szót biztosított, fontos a választások lefolyása is. És pedig azért, mert a választások a lehetőség szerint zavartalanul folytak le. Ez azt jelenti, hogy a Spartacusok, akik érvényesítésüket az anarchiára és a rendbontásra alapították és akik a nemzetgyűlési választások ellen a végsőkig menő harcot hirdették, nem rendelkeznek már semmi erővel, nem tudták egyetlen fegyverüket: a zavargásokat sem használni. Vezérik eleste és fegyveres leveretésük teljesen letörte őket és elvesztették egyetlen küzdőterüket — maguk nevezték így — az utcát. Annyira, hogy választási kampány kínáló alkalmában és helyzeteiben sem tudtak eszeledni semmit.

A szociáldemokratáknak és a polgárságnak most már ellenfél hiányában módjuk van megteremtteni a végleges rendet és nyugalmat.

A párisi békekongresszust megnyitották

Németország és a volt monarchia részei meghívást kapnak a békekongresszusra

Páris, jan. 20. A békekongresszus szombaton ült össze a francia külügyminisztériumban. Délután 2 óra tájban hatalmas tömeg hullámzott a külügyminisztérium palotája előtt, ahol két század gyalogság foglalt állást. 2 óra 30 perckor érkeznek az első delegátusok és bevonulnak az óratereembe, ahol helyet foglalnak. 2 óra 45 perckor érkezik meg Wilson elnök, akit a csapatok tisztelgéssel fogadnak. 3 óra 30 perckor érkezik Poincaré elnök, akit ugyanugy fogadnak, mint Wilsont. 3 óra 50 perckor lép a terembe Poincaré elnök; a patkó-alakban elrendezett asztalnál az asztalnál foglal helyet, ahol a három amerikai küldött és Wilson ül, Poincaré jobboldalán Lloyd George és a brit küldöttek, baloldalán a többi hatalom küldöttei. Az összes résztvevők száma: 72.

Poincaré beszéde

A kongresszust Poincaré hosszabb beszéddel nyitotta meg, melyet a delegátusok állva hallgattak végig. Megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az ellenség álmok szándékai ma már teljesen bizonyítva vannak. A titkos cinkossággal egymáshoz kötött központi hatalmak abban a reménységben, hogy Európában és mindiárt ezután az egész világon magukhoz ragadhatják a vezető hatalmat, a leggyűlöletesebb ürügyet találták ki, hogy Szerbia testén keresztüljárassanak és utat törjenek maguknak kelet felé. Ugyanakkor megtagadták legünnepélyesebb kötelezettségeiket, hogy Belgium testén keresztül utat törhessenek maguknak Franciaország szívéhez. Miután ezzel a két felelhetetlen gonosztettel megnyitották a támadás útjait, örületes tulkapásait legelőbb is Anglia, Franciaország és Oroszország egyesített erőik fejései törték meg. Ha a sors sokféle fordulása után karddal győztek le azokat, akik karddal akkarkartak győzni, ezért csak önmagukat okolhatják. Felsorolja ezután az egyes államokat, amelyek Németországgal szemben a háború folyamán harcba keveredtek, majd

az Egyesült Államok beavatkozásáról

a következőket mondja:

— Az amerikai Egyesült Államok beavatkozása több volt katonai és politikai eseménynél: szuverén ítélet volt az, melyet a történelem mondott ki egy szabad nép nagy szellemének és első hivatalnokának után arról az óriási felelősségről, melyet a borzalmas, az emberiséget szétmearcangoló harc felidézői vetettek magukra. Az Egyesült Államok nemcsak azért vetették harcba hatalmas flottáikat és szerveztek hatalmas hadseregeket, hogy a német nagyravágyás merész álmai

val szemben megvédjék magukat, hanem és főképen azért, hogy a szabadság eszményeit megvédjék, melyekre egyre nagyobb árnyékot borított a császári sas. Európa leánya, Amerika, átkelt az oceánon, hogy kiszabadítsa édesanyját a rabszolgaság jármának megalázó terhétől és megmentse a civilizációt, véget akart vetni a legnagyobb gyaláznak, melyet eddig az emberiség följegyzett.

A győzelem, amely tökéletes, meghozta a kis népek szabadságát is.

A békefeltételeket meg kell állapítani.

mielőtt azokkal közölnék, akik ellen a sikeres küzdelemre egyesültek. A háború alatt fennállott szolidaritást fenn kell tartani a tárgyalások alatt is, a szerződés megkötése után is. Igazságot kell szolgáltatni, a megbántottaknak elégtételt kell adni. A bűnösök nem maradnak büntetlenül.

Az igazság kizárja a hódításokra, az imperiálizmusra vonatkozó álmokat, a nemzeti akarat figyelmen kívül hagyását és egyes tartományoknak az államok közti felcserélését olyanképpen, mintha azok lakói csak tárgyak, sakkfigurák volnának. Elmúltak azok az idők, amikor a diplomaták összefilhettek, hogy tekintélyükkel az asztal egyik sarkán ismét helyreállítsák a császári uralmak térképeit. Ma

a világ térképének megváltoztatásáról

van szó s ez a világ népeinek nevében történik azzal a feltétellel, hogy híven érvényre juttatják a népek kívánságait tiszteletben tartják a kis és nagy nemzetek önrendelkezési jogát és azt a nemzeti és vallási különbségek szent jogával összhangzásba hozzák.

Clemenceau közli a három első programponot

Poincaré eltávozása után Clemenceau foglalta el az elnöki széket és közölte a konferenciával, hogy a napirend szerint a végleges elnök lesz megválasztandó.

Wilson elnök végleges elnökül Clemenceau-t ajánlja, hogy ezzel úgy a franciáknak, mint Clemenceau személyének tiszteletére. Ajánlatához Lloyd George és Sonnino is hozzájárultak.

Clemenceau mély hálával fogadta a megnyilatkozó rokonérzést és megköszönte a választást. Wilson és Lloyd George baráti érziülete — mondta Clemenceau — meghatott, mert ebből újabb bizalmat meríték újabb fáradozásaimhoz. Nekünk már nem a területek békéjét kell megalkotnunk, hanem a né-

URANIA

Kedd, január 21.

Jókai Mór

regénye

AZ

**ARANY
EMBER**

1. RÉSZ

5 felvonásban.

Főszereplők: Lenkeffy Ica — Fáy Szereána — Berkó Lily — Berégi Oszkár — Rajnai Gábor — Szóreghy Gyula — Kürti József.

APOLLO

Kedd, január 21.

CASANOVA

szerelemi legendás felvonásban

Főszereplők: Góth Annie — Hollay Camilla — Deéry Alfréd — Kornay Richard.

Előadók: 5 és 7 óra.

pek békéjét. Igyekezünk e programot gyorsan és jól megvalósítani. A legközelebbi ülésnek egyik legelső tárgya lesz a nemzetek szövetségének kérdése. — A tárgyalások első három kérdése különben a következő:

1. A háború okozóinak felelőssége.
2. Büntetési rendszabályok.
3. A munkának nemzetközi törvényhozással történő szabályozása.

Ezután felszólította a jelenlevőket, hogy emlékiratot terjesszenek elő a föltett kérdésekről. Kijelenti: ragaszkodik ahhoz, hogy elsősorban az első kérdésre feleljenek.

A konferencia ezután megválasztotta a tisztikart. Alelnökök lettek: Lansing, Lloyd George, Orlando és Saionji marquis, főtitkár: Lutasta.

A konferencia délután fél 5 órakor ért véget.

Az ülés bekezdése után Clemenceau hosszasan beszélgetett Wilsonnal, Lloyd George-zsal és Somminoval.

Németországot és volt monarchia részeit meghívják a kongresszusra

Berlin, jan. 20. Az *Acht-Uhr-Abendblatt* jelenti *Baseiből*: A *Morning Post* jelenti Párisból, hogy a békekonferencia Németországnak és a volt osztrák-magyar monarchia területeinek bevonását és Oroszország bolsevikiek által kormányzott részeinek kizárását határozta el.

A Nemzeti Tanács sürgői a törvényhatósági bizottság feloszlatását

A fa-kompetenciát megszüntetik

A debreceni Nemzeti Tanács tegnap este tartott ülésében foglalkozott a törvényhatósági bizottság kérdésével. Sajnálattal állapította meg, hogy a hosszan húzódó kormányváltás miatt a városi közgyűlés szervezetének megreformálása mindaddig nem történhetett meg és megállapította, hogy a Nemzeti Tanács rendkívül nagy súlyt helyez arra, hogy ez a kérdés mielőbb megoldassék.

Handler Gyula kormánybiztos-főispán bejelentette, hogy a törvényhatósági bizottság feloszlatása iránt sürgős előterjesztést tett a kormányznak. Értesülése szerint a belügyminiszter ezt a kérdést mielőbb megkívánja oldani, de abban az esetben, ha a városi törvényhatóságok új megalakítását bármily okból néptörvénnyel nem rendelhetné el és a községi választásokat nem irathatná ki, rövid időn belül intézkedni fog, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottsága feloszlatassék és a városi ügyek elintézésére más, demokratikusabb alakulat állapíttassék meg.

A Nemzeti Tanács a kormánybiztosnak ezt az előterjesztését megnyugvással vette tudomásul.

A Nemzeti Tanács ezután a *fa-kompetencia* kérdésével foglalkozott és a *kompetencia eltörlése mellett foglalt állást*, egyben pedig a *tisztviselői fa-kezelvény megszüntetését* is kívánatosnak mondta ki.

A háború alatt és azóta is folyton szaporodó *bodegák és élelmiszerüzletek* ellen rengeteg a panasz. A Nemzeti Tanács megállapította, hogy ezek az üzletek az *árdrágítás* melegágyai, megbizta tehát Rauch Árpádot és Horváth Sándor dr.-t, hogy intézkedjenek az árdrágító üzelmek megszüntetése érdekében és evégből lépjenek érintkezésbe az árvizsgáló-bizottsággal és a rendőrfőkapitánnyal.

A városi tanács ma délelőtt tartott ülése is foglalkozott a *fa-kompetencia* ügyével. Csóka Sámuel polgármester-helyettes bejelentette, hogy Handler Gyula kormánybiztossal történt megállapodás szerint január 27-én, hétfőn a városi törvényhatóság közgyűlést fog tartani, amelyen a város legsürgősebb ügyei között a polgári *fa-illetlenség eltörlésére* vo-

natkozó azon indítvány is tárgyaltni fog, amely 1919 januárjától a *fa-kompetencia megszüntetését javasolja*.

A debreczeni székelyek tiltakozó gyűlése

Az erdélyi katonák a Királyhágónál harcban állanak a románokkal

Vasárnap délután a vármegyeháza dísztermében impozáns népgyűlés keretében tiltakoztak a debreceni Székely Társaság és a Debrecenben állomásozó székely zászlóalj katonái Erdély elszakítása ellen. Székely Ákos elnökölt a gyűlésen, amelyen a nagyszámú polgári közönség mellett teljes számban ott volt a székely zászlóalj tisztikara és legénysége; megjelent Kratochvíl ezredes, erdélyi kerületi parancsnok és kiöltöttéleg képviseltette magát a kolozsvári 21-es honvédegylegvezető.

Az elnöki megnyitó után Rugonfalvi Kiss István dr. egyetemi tanár nagyszabású beszédében ismertette azokat az alaptalan érveket, amelyekre a románok Erdély birtoklására való jogait alapozták. Majd lelkes szavakkal szólította fel a székely katonákat, hogy soha se nyugodjanak bele Erdély elszakításába, soha le nem mondanak a Székelyföldről. Ünnepeles és megható jelenet volt, amikor a gyűlés résztvevői és a katonák — az első sorban Kratochvíl ezredes — beledörögtek a terembe: *Isten minket úgy segíljen!*

Ezután Nagy István dr. rövid beszéd kíséretében előterjesztette és elfogadásra ajánlotta a határozati javaslatot, amely szerint a debreceni Székely Társaság tiltakozik a gyulafehérvári határozat ellen, amellyel 26 magyarországi vármegyének a román királysággal való egyesülését mondta ki. Tiltakozik az ellen is, hogy a gyulafehérvári határozat olyan színben tüntessék fel, mint a magyarországi románság egyértelmű és spontán állásfoglalása akkor, amikor a nevezett gyűléstől a hazai románság nagy többsége távol tartotta magát, sőt egy része a múlt év december 22-én tartott kolozsvári tiltakozó gyűlésen ellene nyíltan állást is foglalt. Nagy megütközéssel látja továbbá a naggyűlés, hogy a román törvényhozás, meg sem várva a békekonferencia döntését, a gyulafehérvári népgyűlés fiktív joga alapján Erdélynek és a szomszédos magyar vármegyéknél a román királyságba való bekebelezéséről törvényt hozott. Győztes szövegeinek, az entente-hatalmaknak akaratára sem hivatkozhatik Románia, mert ez az akarat csak a most összeülő békekonferencián fog majd kifejezésre jutni.

A debreceni Székely Társaság eme jogtalan és erőszakos cselekedetekkel szemben rendületlenül bizik az igazság legyőzhetetlen erejében, az igazságában, melyet nem egyesek kapzsísága és bosszúvágya, hanem a történetileg összeront, gazdaságilag egymásra utalt és földrajzilag egységbe foglalt népek boldogulásának feltételei állapítanak meg. Ha azonban azt átnók, hogy ezen erők működése elé a románság mesterséges és tartós akadályokat gördítene, akkor a Székely Társaság teljes meggyőződéssel vallja, hogy a székelység minden eszközzel küzdeni fog ősi hazája szabadságáért s a bekövetkezendő eseményekért a felelősséget azokra hárítja, akik a székelység és az egész erdélyi magyarság önrendelkezési jogainak érvényesülését meggátolják.

A gyűlés ezt a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Darkó Jenő dr. egyetemi tanár fejtette ki ezután, hogy miért van szüksége Magyarországnak Erdély megtartására? Erdély a maga gazdaságával az életszükségleti cikkek olyan hatalmas rezervoárja, amelynek elvesztése egyet jelentene az ország gazdasági elnyomódásával és ezt kétségkívül nyomon követné a kulturáról való fokozatos lemondás is. Emlékeztette a magyarokat és különösen a Hajdúságot arra, hogy nekik a történelemben mindig számon tartott nagy adósságuk

van Erdéllyel szemben és most van az ideje, hogy Boeckay hajduinak utódjai és a többi magyarok ezt az adósságot lerójják. Erdély elvesztésével a közszabadságok klasszikus hazája dőlné romba.

Thuróczy Dénes kijelentette, hogy akik ma a lemondást hirdetik, azok nem képviselik a székelységet, amely még vár az igazság és a jog érvényesülésére, de ha csalódná, jaj lesz azoknak álprófétáknak, akik hamis jelszavakkal romlásba döntötték.

Ezután Bíró főhadnagy mondott tüzes beszédet. Egész székely dandár, amely nemsokára hadosztállyá növekszik, várja önfelmezetten a parancsot Erdély felszabadítására. Erélyesen tiltakozott ama gyanúsítás ellen, mintha a székely katonák szabad rablásra kértek volna engedélyt.

Végül Papp Mihály tisztjelölt, a 21-es honvédek kiöltötte szólalt fel, aki közölte, hogy a 21-esek a Királyhágón harcban állnak a románokkal, hogy az Alföld felé való elbonyomulásukat meggátolják, a 21-es helyőrség katonatanácsa táviratilag parancsot kért a kormánytól a további visszavonulás megszüntetésére, továbbá azt kérte, hogy küldjenek nekik sürgősen megerősítést és engedélyt arra, hogy a románokat a demarkációs vonalon túlra vessék vissza. Kérték végül, hogy a románok kiverésére a kormány sürgősen helyezze hadműveleti célokra készenlétebe a magyar ezredeket.

A gyűlés ezt a közlést viharos lelkesedéssel vette tudomásul.

A szociáldemokraták győztek a német nemzetgyűlési választásokon

A német demokrata párt a második helyre nyomult

Berlin, jan. 20. A választások a választók eddig soha nem tapasztalt részvétele mellett kezdődtek meg. A szavazásra jogosultak kilenczede része megjelent az urnák előtt. Az aktus reggel 9 órától este 8 óráig tartott megszakítás nélkül. Berlinben alig történt rendezvény, bár a *Spartacus*-csoport tagjai megkísérelték, hogy lehetetlenné tegyék a szavazást és a Mosse-palota előtt és Wilmersdorffon lövöldözni kezdtek, de csakhamar szétverték őket. A vidék legnagyobb részén is csendben folyt le a szavazás, csak a *Rajna-vidéken voltak nagyobb összetűzések*. Itt Dinslakenben a kommünista bányamunkások megakadályozták a választások befejezését.

Eddigi most hivatalos adatok alapján a választások, legalább a nagy városokban a többségi szociálisták lényes győzelmére vezettek. A centrum-párt határozott vereséggel került ki a harcból. Kivétel csak Bajórország és Württemberg, ahol a centrum-párt kedvezőbb eredményt ért ugyan el, de itt is csak fálannyi szavazatot kapott, mint a többségi szociálisták. *Scheidemann* népbiztos két kerületben kapott mandátumot: Berlinben és r-gi kerületében Castellben.

Berlin, jan. 20. Az estilapok szerint a választásoknak már most megállapítható eredménye, hogy a szociáldemokrata párt lesz a nemzetgyűlés legerősebb pártja és hogy a német demokrata pártnak reménye van, hogy számarány tekintetében a második helyre kerüljön. A centrum megőrizte előbbi mandátumainak számát. Hogy a többi pártok hány mandátumot kapnak, azt egyelőre nem lehet áttekinteni.

A Vorwärts jelenti, hogy a szociáldemokrata párt lesz a birodalom legerősebb pártja. A többi párt közül a legtöbb sikert a német demokrata aratták és úgy látszik, el fogják érni céljukat, hogy a birodalom alkotmányának megteremtésében döntő szerepük legyen, míg a többi jobboldali párt ellenzékbe kerül,

Berlin, jan. 20. A berlini választások eredményeinek megállapítása jelentékeny készt fog szenvedni, mert különösen a független szocialista párt részéről több tiltakozást jelentettek be.

Hol lesz a nemzetgyűlés?

Naumann Frigyes köztársasági elnökjelölt

Berlin, január 20. Ma dől el, hogy hol tartják meg a német nemzetgyűlést. A nép-

megbízottak egy része Weimart ajándja, azonban remény van arra, hogy végül mégis Berlin t választják. A berlini községtanács ez iránt kérelmet terjesztett a kormány elé. A kormány — hír szerint — csak hat hétig akarja együtt tartani a nemzetgyűlést, amíg megkapja tőle az indemnitást. A köztársaság elnöke valószínűleg Naumann Frigyes lesz, a kit polgári demokrata programmal választanak meg.

Kolozsvár tisztviselői megtagadták az eskü letételét Romániára

Kolozsvár, január 20. Porucz Bálint, Kolozsvár román prefektusa, vasárnap délelőtt fél 10 órakor átvette a közhatalmat a volt főispántól, azután a városháza közgyűlésj termében egybegyűlt városi közigazgatási tisztviselőket és Haller Gusztáv polgármestert felhívta, hogy esküdjenek fel Romániára. Haller polgármester tiltakozott a közhatalom átvétele ellen, majd kijelentette, hogy nem ismeri el a nagyszebeni kormányzótanács jogosultságát és nem esküszik fel Romániára. A többi városi tisztviselő is megtagadta az eskü letételét.

A román prefektus vasárnap délután minden intézkedést megtett, hogy átvegye az összes közhivatalokat. A sajtó számára hivatalos nyilatkozatot is közzétettek, hogy a román kormány álláspontjáról informálják a közönséget. Ebben a nyilatkozatban arra hivatkozik a román megszálló hatalom, hogy a magyar népkormányának a más nemzetek által lakott területeken nincs meg a kellő hatalma arra, hogy a rendet biztosítsa. Ilyen körülmények között tehát a hatalmat annak kell a kezébe venni, aki a rendet fenn tudja tartani. Haller polgármester kifogásának, hogy a fegyverszüneti szerződés értelmében a közigazgatásnak magyar kézben kell maradnia, nincs komoly és elfogadható alapja, mert a fegyverszüneti szerződést kizárólag az akkori magyar népkormányval kötötték, ez a kormány pedig nem képviselte a többi magyarországi nemzetet. A román kormány a fegyverszüneti feltételeket magára nézve nem ismeri el kötelezőnek és most sem ismeri el.

Apáthyt bolsevista álmokkal vádolják

Nagyszeben, jan. 20. Félhivatalos közlés szerint a fogoly Apáthy István erdélyi főkommandóbiztos Brassóba vitték. Az a vád ellene, hogy bolsevista propagandát tett ki és bolseviki manifesztumokat találtak, amelyeket Apáthy a brassói prefektusának küldött. Együtt dolgozott a magyar csapatokkal Zilahon és ő volt a szellemi előkészítője annak a méltatlan támadásnak, amelynek aztán a zigándi pályaudvaron 9 román halott és huszoneg sebesült lett az áldozata. A eszesai és nagyváradi vasútvonal megrongálása is az ő műve. A román hadseregnek elegendő bizonyítéka van ellene, hogy represszáliákkal éljen az ideiglenes kormány ellen, ami a legelemibb nemzetközi jog megsértése volna. Apáthy elfogatását a román királyság hadserege katonai dolgok miatt eszközölte, nem pedig az ideiglenes kormány.

A hadügyminisztérium jelentése

A hadügyminisztérium sajtóosztálya a következő jelentést adta ki:
Ungvár és Rimaszombat között a helyzet

változatlan. A losonczi feleki úton a eszek az Ipoly déli partján állanak és használatba vették a Losonc-Balassagyarmat-Ipolyáság vasúti vonalat. Duna mentén nincs újság.

A románok Nagybánya és Szatmárnémeti között Kissikárlón állanak.

A beregmezei magyarok és ruszinok lefegyverezték az ukránokat

Budapest, január 20. A Bereg vármegye területére benyomult ukrán haderő, amely a vasútvonalat egész Csapig megszállotta, egész Ruszka-Krajna közbiztonságát veszélyeztette. Attól lehetett tartani, hogy a román hadsereg féltékenysége feléled és az ukránok és románok hadszíntérré változtatják az északkeleti vármegyéket. Ennélfogva Bereg vármegye magyarsága fegyveres ellenállásra határozta el magát és jelentékeny haderőt toborzott az ukránok ellen. A szervezkedésben maguk a ruszinok is részt vettek, akik 400 főből álló fegyveres csapatot állítottak ki és azt Szolyvára irányították. Az egyesült magyar-ruszin haderő az ukránok mintegy 600 emberét a csapi vasúti állomás közelében körüllökte és egy szál fegyverreztte. A fegyverektől megfosztott ukránokat két különvonaton kiszállították az ország határára. Lawocnén visszaadták nekik fegyvereiket és az ukránok által hozott páncélvonaton tovább szállították őket Ukrajna belsejébe.

A debreczeni földmivestanács a külsőség közbiztonságáért

Fenn akarják tartani az 1000 főnyi lovas polgárőrséget - A gazdák ellátása nyersanyaggal

A debreceni Földmives Tanács f. hó 19-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg szokásos ülését. A tárgysorozat főbb pontjai közt első helyen a polgárőrség fenntartása szerepelt.

Vásáry József elnök előterjesztette, hogy a forradalom kitörése után a közrend megővése és a tanyákon levő termények biztosítása végett a külsőségekben egy 1000 tagú lovas polgárőrség szerveztetett a megbízható gazdákból s ezek 45 napon keresztül ingyen teljesítették szolgálatukat. Időközben azonban beszüntették, sőt értesülése szerint a fegyvereket is elakariák tőlük szedni.

Mintfogó megbízható értesülést szerzett arról, hogy a külsőségeken újabb gyakran intéznek támadásokat katonaháza öltözött tolvajok a tanyák ellen, javasolja a Földmives Tanácsnak, kérje meg a Nemzeti Tanácsot és Debrecen város kormánybiztosát, hogy a volt lovas polgárőrséget újra állítsa fel.

Ecsedi István indítványára a Tanács nemcsak magáévá tette az elnöknek ezt az előterjesztését, hanem különösen hangsúlyozni kívánta, hogy nemcsak az élet- és vagyonbiz-

társág megvédése végett kell sürgősen a lovas polgárőrség felállítására, hanem a mezőgazdasági munkálatok biztosítása végett, mert a gazdasági alkalmazottak nem szívesen dolgoznak ott, ahol életük és nyugalomuk folyton veszélyben van, inkább tödülnek a város felé.

Jóna István jelentést tett a leszerelési tárgyak kiosztásáról. A mezőgazdasággal foglalkozók csak kész tárgyakat kapnak, míg a nyersanyag az iparosoké. Itt azonban nehéz határt vonni. A vasalatlan kerék eddig készáru volt, most nyersanyagként szerepel. Ráf-vasat csak iparosok kapnak. Reméli azonban, hogy az olcsó nyersanyagból jutányos munkákat kapnak földmivestársai. A leltárat sürgősen elkészítik, a debreceni Gazdasági Egyesületben közszemlére teszik s így a jelentkezők kiérthetik mire van szükségük, utalványt azonban az anyagokra a polgármesteri hivatal ad.

Az elnök előterjesztette, hogy a Földmives Tanács egyik tagját, Vadász Emilt, a földigény jogosultak összeírása alkalmával éles és igazságatlan támadás érte. A tanács tagjai Vadász Emilt mindnyájan lelkiismeretes tisztviselőnek, odaadó munkásnak, kitünő gazdasági szakértnök ismerik és vele a Földmives Tanács teljes szolidaritást vállal.

Az igazság és a terror

A következő nyilatkozatot kaptuk:

Az újságírók debreceni szabadszeveztének január 19-én délben tartott ülésén, bár egyedül hivatott bíról a sajtóbizottságot ismerem el, merő udvariasságból igazoltam magam. Nehogy erről is fordítások jelenjenek meg a sajtóban és tévesen állítsanak be bizonyos tények, melyek félremagyarázásokra adhatnának alkalmat, a való tényállást a következőkben ismertetem:

Igaz, hogy 1919. január 11-én én küldtem föl (telefonon) a „Pesti Hírlap” részére egy a debreceni munkástanács határozatát Garda Dezső máv. üzletvezető elváltatásáról, mint a máv. üzletvezetés tisztviselői tiltakozó határozatát, melyet régi barátom, Günther Mihály ellenőr adott át közlés végett. — Két kartársam — Szalánczy József és Pályi József — jelenlétében olvastam fel a Pesti Hírlapnak a tudósítást, mely azonban hézagosan és tévesen látott nyomdáfestéket. Így Garda helyett Varga név szerepelt, aki viszont a tudósítás úgy tüntetett fel, mintha a köztársasági párt tagja lenne, ami nem felel meg a valóságnak. Tudósításom így szólt:

— Garda ellen az a vád, hogy reakciós és titkos királypárti, holott ez nem igaz. — Garda a régi rendszer alatt is függetlenségi érzelmű volt és mint volt fűtőházi főnök, sohasem gátolta alantásait politikai véleményük szabad nyilvánításában, épen ezért helyezték el Zágrábra. Igaz, hogy Garda most nem lépett be a szociáldemokrata pártba, mint a többi vasutas, de nem reakciós és királypárti, hanem köztársasági érzelmű. Garda volt az, aki a debreceni világlítási vállalatnál a munkások javára megteremtette a nyughépréztárt, ezt az országban egyedülálló, szociális intézményt: épen ezért érthetetlen a munkástanács határozata és a terrorisztikus fellépés vele szemben.

Szó szerint ezt közölte a Pesti Hírlappal. Hogy nem ezt közölte, arról nem tehetek. Előzőleg még Gardát is meginterjúvoltam és tann jelenlétében kérdeztem tőle: nem bántotta-e meg valaní hivatali ténykedésével a munkásságot, mire ő határozottan kijelentette, hogy nem, hacsak Voith György hivatalnok hümmül nem röjja fel, hogy részére a 45 napi szabadság megújítását, miután előzőleg már 45 napi szabadságot kapott kapott főnökétől a szociáldemokrata párt szervezésére, nem engedélyezhette és kérelmével felsőbb fórumhoz utasította. — Garda hangsúlyozta, hogy e kérdésnél a szolgálati szabályzat értelmében járt el. Hogy a kellő újságírói gondosságot nem mulasztottam el, ez a tény is igazolja.

Igaz, hogy én küldöttem föl a Pesti Hírlapnak január 15-én a telefonszámítás dr.

Lefkovits Vilmos szociáldemokrata párttitkár urnak azon ténykedéséről, melyet az egész vármegyei tisztikar kifogásolt és terrornak minősített. Az információt dr. Czeglédy Mihály tisztii főügyész ur adta, aki minden szaváért helyt szokott állani. Ez ügyben különben tiltakozó küldöttség járt a kormánynál és Hajdúvármegye népe is nyilatkozni fog. Eljárásom korrektsége akkor is igazolt, ha nem fordultam fölvilágosításért dr. Lefkovits urhoz, mert általánosan elfogadott szokás, hogy köztisztviselő által adott információ elegendő alap a nyilvánosság elé tartozó tény igazolására, hiszen a tudósítás lényegét dr. Lefkovits ur sem kifogásolta.

Ezzel én igazoltam hírlaptudósítói korrektségem. Akik ismernek, tudják, hogy inkorrekt dologra képtelen vagyok. De mivel igazolhatják velem szemben követett eljárásukat Nagy Lajos és Vojth György urak, akik e hó 19-én a köztársasági párt gyűlésén meghallgatásom nélkül népitéletet hoztak fellettem, hogy reakciós és titkos királypárti vagyok? Ennél silányabb rágalmat még nem koholtak rám. Ez ellen tiltakozom. Hát ezért íltem én annyiszor királýsértésért, izgatásért, lázításért a vádlottak padján a háboru előtt, hogy ilyen otrombaságot vágghassanak a fejemhez? Sőt kicsi híján majdhogy agyonütöttek! Nemcsak a szabad szólás jogában akadályoztak meg, hanem még személyes szabadságomban is meggátoltak. Mi hát a terror, ha még ez sem az?

De ezt a rágalmat nem tűröm. Követeltem, hogy állítsanak akár a szociáldemokrata párt bírósága elé is és állapítsák meg, reakciós vagyok-e és titkos királypárti. Ha az vagyok, lissenek agyon. De adjanak alkalmat, hogy e pimasz rágalom ellen védekezhessenek.

Rostkowitz Arthur.

A kormány letette az esküt

Munka, rend, béke

Budapesti tudósítónk táviratozza: Az új kormány vasárnap délelőn 12 órakor egybegyűjtötte a miniszterelnökségen, hogy letegye a hivatali esküt. Nem jelent meg *Peidl* Gyula népjóléti és munkaügyi miniszter, aki napok óta ünes a fővárosban, továbbá *Garami* Ernő kereskedelemügyi és *Buza* Barna földmívelésügyi miniszter, akiket betegségük akadályozott a megjelenésben.

A kormány *Berinke*y Dénes miniszterelnök vezetésével néhány perccel 12 óra után a minisztertanács terméből bevonult az ugynevezett vörös szalonba, ahol a miniszterek félkörben állottak fel: a félkör előtt egy lépéssel a miniszterelnök állott. A kabinet érkezését nyomban jelentették Károlyi Mihály elnöknek, aki lakosztályából ment az eskütételre, megállott a félkör előtt, mire minden üdvözlés nélkül megkezdődött az eskütétel. Először *Berinke*y Dénes miniszterelnök tett esküt, amelynek szövegét *Halász* Lajos miniszterelnökségi államtitkár olvasta fel. A miniszterelnök után a kabinet tagjai együttesen tették le az esküt.

Az eskütétel után *Halász* Lajos államtitkár eltávozott a teremből és *Károlyi* elnök rövid beszéddel üdvözölte a kormányt:

— A borzasztó belső és külső viszonyokon kívül hátráltatta eddig a kormány munkáját a folytonos krízis. Kifejezést adott annak a reményének, hogy az új kabinet konszolidáltabb lesz és most a politikai krízistől menten minden idejét a munkának szentelheti. Rámutatott arra, hogy a kormány halaszthatatlan teendője a *földbirtokreform* megvalósítása, a *hadisereg* újjászervezése, az *adókérdés* elintézése, a *belső rend* biztosítása és az *igazsá-*

gos, megegyezései béke előkészítése. A haza érdekében sok szerencsét kívánt a kormánynak.

Az elnök ezután kézfogással bucsuzott a kormány tagjaitól.

A kultusztárca kettéválasztása

Az eskütétel után a kabinet megtartotta az első *minisztertanácsot*, melyen *Berinke*y Dénes elnökölt. A minisztertanács elhatározta a *vallás- és közoktatásügyi minisztérium kettéválasztását*. Erről külön *néptörvény* intézkedik, mely a hivatalos lap keddi számában jelenik meg. Közoktatásügyi miniszter *Kunfi* Zsigmond, vallásügyi miniszter *Vass* János lesz, akik jelenleg mint tárcanélküli miniszterek vesznek részt a kormányban.

A félhivatalos Pol. Hir. esti kiadása jelenti, hogy a kormány ma *életbeléptette az 1919. V. néptörvényét a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kettéválasztásáról*.

A miniszterelnök a kormány programjáról

A minisztertanács után *Berinke*y Dénes miniszterelnök a következőképp nyilatkozott a *kormány programjáról* egy hírlapíró előtt:

— Programunk három szóban fejezhető ki: *munka, rend és béke*. Dolgozni akarunk és nem beszélni és dolgozni is fogunk. Remélem, beszélni fog helyettünk munkánk eredménye. *A rend biztosítása és az ország közállapotának konszolidálása mellett legfontosabb teendők a béke előkészítése* lesz. Nagy gondot fordítunk az adatgyűjtésnek arra a részletére is, amely arról ad képet, hogy nálunk a háboru alatt milyen bánásmódban részesültek a külföldi állampolgárok. A nemzetiségi kérdésben való programunk egy hajszálnyira sem tér el a forradalmi kormány programjától. *Nem is szüntetjük meg a nemzetiségi minisztériumot*. Az önrendelkezési jog, a wilsoni elvek alapján állunk.

Arra a kérdésre, hogy mikor kerül ismét napirendre a földbirtokreform, a miniszterelnök így válaszolt:

— Egyik legsürgősebb teendőnk a földbirtokreform megvalósítása lesz. Ezt jelzi *Szabó* István jelenléte a kabinetben. *Szabó* nem tárcanélküli miniszter, az ő hatáskörébe tartozik minden kérdés, mely a földbirtokreformmal kapcsolatos.

A kormány megszervezi a 8 hadosztályból álló hadsereget

A kormány az ország jelenlegi állapotára tekintettel elhatározta, hogy a fegyverszüneti feltételekben engedélyezett *6 gyalog- és 2 lovashadosztályt sürgősen felállítja*, ami ugytörténik, hogy az egyes kerületi parancsnokságokon belől fennálló csapatteket hadosztály-kötelekekbe vonják össze. Az erre vonatkozó rendelet már elment az összes kerületi parancsnokságokhoz.

Katonák lesznek az új hadügyi államtitkárok

A M—g megbízható helyről jelenti, hogy a Károlyi-pártban történt események kapcsán *Ábrahám* Dezső igazságügyi és *Friedrich* István hadügyi államtitkár *beadták lemondásukat*; *Friedrich* István ma már nem is jelent meg a hivatalában.

A kormánynak — úgy látszik — az a szándéka, hogy a *hadügyi államtitkárságokat* nem politikusokkal, hanem *katonákkal* töltsék be. Erre mutat legalább az a tény, hogy ugya politikai, mint a leszerelési csoportba berendelték egy-egy magasabb rangú tisztet és pedig a leszerelési csoportba *Ujváry* Lajos ezredest, a politikai A) csoportba pedig *Stromfeld* vezérkari ezredest. Amennyiben a minisz-

tertanács nem járulna hozzá *Stromfeld* ezredes kinevezéséhez, ugy a hadügyminisztérium politikai államtitkára *Pethe* Márton lesz; az A) csoport vezetője azonban *Stromfeld* ezredes marad.

A félhivatalos Pol. Hir. megcáfolja a M—g híret és jelenti, hogy a hadügyminisztérium politikai államtitkára tovább is *Pethe* Márton marad.

Juhász-Nagy Sándor igazságügyministersége

A Pol. Hir. jelenti: A mai estilapokban olyan közlemény jelent meg, hogy *Juhász-Nagy* Sándor államtitkár a neki följárólott igazságügyi tárcát visszautasította. Mint a Pol. Hir. értesül, *Juhász-Nagy* Sándor államtitkár ez ügyben határozottan még nem nyilatkozott és így az igazságügyminiszteri tárcá betöltése még függőben van.

Ágoston Péter belügyi államtitkár

A köztársaság elnöke az új belügyi államtitkári állásra *Ágoston* Péter dr. nagyváradi kormánybiztos-főispánt fogja kinevezni.

A függetlenségi párt válsága

Budapesti tudósítónk táviratozza: A függetlenségi párt szerdán este választmányi ülést tart, amelyen megválasztják a párt elnökségét és foglalkozni fog a kormány támogatásának kérdésével. A párt irányadó elemeinek ez a fölfogása, hogy a legfontosabb dolog a program megállapítása. Az elnökválasztás kérdésében a párt többsége ma is *Lovász* Márton mellett áll. A párt egyébként csak abban az esetben hajlandó a kormányt támogatni, ha a kormány megfelelő intézkedéseket tesz a rend visszaállítására s lehetővé teszi a polgárság megszervezését és programjába veszi az ország integritásának megvédését.

Hajdumegyei gazdák halálos balesete a fővárosban

Megölte őket a kiömlő gáz

A Hajdumegyei Földműves Népszövetség a földreform ügyében deputációt küldött a kormányhoz, amely pénteken utazott el Budapestre. A küldöttségben *Márton* János hajdúszoboszlói és *Gellér*t János mikeszécsi kiscgazdák is tagjai voltak, akik a Nap-utcai „Nap”-szállókban vettek lakást.

Pénteken este ért a küldöttség Budapestre és szombaton akartak a gazdák *Buzá* Barna földmívelésügyi miniszternél megjelenni, hogy jóváhagyását kérjék a hajdumegyében már keresztülvitt földreform ideiglenes rendezéséhez. Mivel a két kiscgazda nem jelentkezett idejében a megbeszélte találkozóhelyen, értük mentek a szállodába, ahol szobájuk ajtaját zárva találták. Mivel dörömbölésükre sem jelentkeztek, felnyitatták az ajtót és a két kiscgazdát legnagyobb megdöbbenésükre *holtan találták*.

Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek. A kerületi orvos megállapította, hogy a két gazdát *széngázmérgezés ölte meg*. Eddig még nem nyert megállapítást, hogy a szerencsétlenség miként történt; de valószínű, hogy a két kiscgazda este égvé hagyta a gázkályhát, amely később kellő nyomás hiányában kialudt, de hajnalban újból megindult a nyomás és akkor ömlött a gáz, amely megöjtötte őket.

A két szerencsétlenül járt kiscgazda holttestét hazahozatják és lakóhelyükön temetik el őket.

HIREK

oo

— **A függetlenségi párt tisztújítása.** Népes gyűlés keretében tartotta meg vasárnap délelőtt az Arany Bika-moziban tisztújítását a függetlenségi és 48-as párt. A közgyűlést Bacsó Dezső dr. pártelnök lelkes szavakkal megnyitotta s tisztársaival egyetemben letette mandátumát. — Az elnöklést átvevő Kertész Imre indítványára pártelnökké egyhangulag ismét Bacsó Dezső dr. választott meg; ugyanez egyhangulag választott meg a párt tisztikara a következőképen: társelnökök: Jánosi Zoltán, Juhász-Nagy Sándor dr.; alelnökök: Kertész Imre, Fejér Ferenc dr., Balogh István, Varjassy Imre; kerületi elnökök: Ungár Jenő, Polgári István, Szabó Ferenc dr., Suhajda Béla; főtitkár: Nagy József; titkárok: Csáthy Dezső dr., Medveczky Károly dr.; jogtanácsos: Tervev Tamás dr.; jegyzők: Barna László dr., Magyar Simon dr., Gábor Jenő dr. Pénztáros: dr. Szücs Géza; ellenőrök: ifj. Schwartz Vilmos, Gál József, Mezőségi elnök: Bakóczy Gábor; h. elnök: Vásáry József. Egyhangulag választott meg a 65 tagú intéző bizottság azzal, hogy a bizottság magát főleg a helyi iparosok, kereskedők és tisztviselők közül 100 tagra egészítse ki. — A választás után Lencz Géza dr. nagyhatalú beszédben mutatta a párt dicső múltjára s azon jövő terveire, hogy a másik két forradalmi párttal mindent el fog követni annak érdekében, hogy a sértetlen területi Magyarország minden lakosa, foglalkozásra, társadalmi állásra való tekintet nélkül megelégedett, boldog, egyetértő életet éljen.

— **Az erdélyi katonai kerületi parancsnokság Debrecenben.** Vasárnap reggel több vagonból álló különvonaton Debrecenbe érkezett az erdélyi katonai kerületi parancsnokság több alosztálya Kratochvil ezredes, parancsnok vezetésével. — A parancsnokság eddig Nagyváradon volt, amelynek katonai kiürítése a várható román megszállás miatt folyamatban van. Az eredeti tervvel eltérően, a parancsnokságot nem Hajduböszörményben, hanem Debrecenben helyezték el és a Batthyány-utca 21. szám alatt kaptak irodahelyiségeket. Itt van a parancsnokságon kívül a hadbírószék, a honvédelmi igazgatóság, a vezérkari osztály és a gazdasági hivatal. Az erdélyi kerületi hadbiztonság és a 21-es honvédelmi bizottság pótzászlóalj parancsnoksága Hajduböszörményben nyertek elhelyezést és oda Bánffyhyunadról már meg is érkeztek.

— **Ferenc József öccse meghalt.** Salzburgból táviratozzák: Habsburg Lajos Viktor, néhai Ferenc József császár testvére, ma 77 éves korában Salzburgban tüdőgyulladásban meghalt. Holttestét a klossheimi kasszetyba szállították.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Muraközy Aladár anyakönyvvezetőt a debreceni állami anyakönyvi hivatalnál a IX. fizetési osztályba sorozott anyakönyvvezetővé nevezte ki. — Muraközy Aladár ezzel a Nagy Gyula nyugdíjazásával megüresedett anyakönyvvezetői állásba került. — Az új anyakönyvvezető, aki hosszú évek óta teljesít szolgálatot, kiváló, lelkiismeretes és rokonszenves tisztviselő, aki ugy felettes hatóságának, mint a közönségnek elismerését vívta ki.

— **A városi képtár beszerzése.** A Múzeumok és Képtárak Országos Főfelügyelő-sége leiratot küldött a városi tanácsnak, amely szerint a város kötelezve van a képtár részére beszerzendő képek vásárlásánál a főfelügyelőség szakértői véleményét kikérni, még akkor is, ha helyi festőktől történik a vásárlás.

— **A debreceni köztársasági párt elnöki tanácsa** holnap, kedden, igen fontos tárgyban délután 5 órakor ülést tart. Kéri az elnöki tanács tagjainak okvetlen megjelenését a Magos-utca 15. sz. alatti párthelyiségben. — **Az elnöki tanács.**

— **Rostás István a vidéki rendőrségek országos szövetségének elnöke.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Az ország vidéki rendőrsége szombaton délelőtt tartotta országos szövetségét megalakító gyűlését. A szövetség elnökévé Rostás István debreceni főkapitányt választotta. Elhatározták, hogy a fizetésrendezés és az államosítás kérdésében memorandumot intéznek a kormányhoz.

— **Munkáslakásokat épít a világitási vállalat.** Debreczeni Jenő igazgató ma terjesztette a tanács elé a világitási vállalat 1919. évi költségvetését, amelyet a tanács a jog- és pénzügyi bizottság elé terjeszt. — Az igazgató a költségvetés kapcsán és annak keretében előterjesztést tett arra, hogy a vállalat a munkásai részére munkáslakásokat építhessen. A városi tanács helyeslően fogadta az előterjesztést és megbizta a mérnöki hivatalt, hogy az erre alkalmas területet jelölje ki és készítsen a lakásokra tervezetet és költségvetést.

— **Az időszaki mértékhitelítés.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezúton is felhívja a Debrecenben mértéket és mérőeszközöket használó érdekelteket, hogy az időszaki hitelítésre a közvetlenül posta útján megküldött levelezőlapon feltüntetett időpontban jelenjenek meg. Akik ezt az időpontot elmulasztják, újabb határidő kitűzését az állami mértékhitelítő hivataltól kérjék. Az összes eszközöket tisztán, portól és rozsdától mentesen kell bemutatni, ellenesetben vizsgálat alá nem is vehetők s csak költség-többletet okoz. Aki felhívást kap s mértéket nem használ, ezt a tényt a mértékhitelítő hivatalnál írásban jelentse be. Az időszaki hitelítésben részt nem vett felek ellen kihágási eljárást indítanak. Minden, a mérték-ügyet illető kérdésben írásban történt megkeresésre szívesen ad fölvilágosítást a hivatal.

— **Hetenkint két közvetlen vonat lesz Budapestre.** Amióta a vasuti forgalmat a debreceni máv. üzletvezetőség területén redukálni kellett, az üzletvezetőség állandóan arra törekszik, hogy legalább a forgalom részleges lebonyolítására tudjon szemet kapni. — Most nagyobb mennyiségű szén érkezett és így a forgalom Budapest és Debrecen között újból megjavul. Ezentul minden kedden és szombaton közvetlen vonat indul Debrecenből Budapestre, a fővárosból pedig minden hétfőn és pénteken lesz közvetlen vonat Debrecenbe. A vonatok Debrecenből pontban déli 12 órakor, Budapestre pedig reggel 6 óra 50 perckor indulnak. Az első közvetlen vonatot holnap, kedden délelőtt indítják el Budapestre.

— **Összeszürkált gazda.** Tegnap este dísznótor volt Tintu György hajdusámszoni lakosnál. Vacsora közben Tintu két vendége, Fekete György és Borbély József, össze-szólközött, majd ököre mentek. A bicskák is előkerültek, mire Tintu békítőleg lépett közbe és szét akarta választani a verekedőket, azonban megjárta, mert a két haragos ellenfél őt szurkálta meg. A karján, a fején, a hátán kapott hat kézzurást. Beszállították a debreceni kórházba, ahol egy rendőrtisztviselő ma kihallgatta. Tintu kijelentette, hogy nem emel panaszt harcias vendégei ellen és a megbüntetésüket sem kívánja.

— **Emelik a tűzoltók ügyeleti díjait.** A városi tanács a tűzoltóság kérelmére kimondta, hogy a tűzoltók ügyeleti díjait, épp úgy, mint ahogy a rendőrségnél már megtörtént, szintén fölemeli. Ez irányban a közgyűléshez is előterjesztést fog tenni.

— **A földosztó bizottság újraalakítása.** A kormánybiztos a földreform kérdésében kiküldött bizottságba, amelyet most újalakítottak, a következőket delegálta: elnök: Vercs Géza dr., tagok: Péterffy József, Balla Sándor, Töke István, Szabó Lajos, Szabó János, Szönyi István, Szököcs Sándor, Tégási György.

— **Liebknecht holttestét felboncolták.** Berlinből táviratozzák: Liebknecht holttestét vasárnap délelőtt boncolták föl. Megállapították, hogy a golyók bizonyos távolságból érték a Spartacusok vezérét. — Luxemburg Róza holttestét még mindig nem találták meg. A hatóságok 10.000 márká jutalmat tűztek ki annak, aki a hatóságokat a holttest nyomára vezeti.

— **A városi közgyűlés előkészítése.** A városi törvényhatóság jog- és pénzügyi bizottsága holnap, kedden délután 3 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart, amelynek fontosabb tárgyai: A helybeli gyár-iparosok kérelme a város vállalatainak a polgárőrség költségeihez leendő hozzájárulása iránt. — Előterjesztés a közkórházi segédorvosok háborus segélye tárgyában. — Magyarország területi épsége védelmi ligájának megkeresése a ligába belépés tárgyában. — Földművelésügyi miniszteri leirat a város erdejének állami kezelésbe adása tárgyában.

— **Beiratkozási hirdetmény.** A debreceni magyar tudományegyetemen az 1918—19. tanév II. felére a beiratások a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 6766—1919. IV. számú rendelete értelmében folyó évi február hó 15-én veszik kezdetüket és bezárólag február hó 28-ig tartanak. — E határidőn belül minden hallgató köteles beiratkozni, mert utólagos beiratkozás semmi körülmények között sem engedélyezhető. Az előadások ugy a hitudományi, mint a jogi és bölcsészeti fakultáson március hó 1-én kezdődnek. Debrecen, 1919. január hó 19-én. Kiss Géza, e. i. rektor.

— **Meghalt az angol király fia.** Londonból táviratozzák: János herceg, az angol király legifjabb fia, tegnap éjszaka meghalt. A herceg nagymértékben epilepsziás volt.

— **Debrecenben is rekvirálják a lakásokat.** A Debrecenben is érezhető lakásínség enyhítése érdekében a lakáshivatal előterjesztést tett a kormánybiztosnak, hogy a kormánytól tegyen lépéseket a lakásínség enyhítése érdekében. Handler Gyula kormánybiztos előterjesztést is tett a kormányhoz, amely az ügyet a lakásügyi tanácsnak adta ki. A lakásügyi tanács elnöke ma a következő táviratot küldte Handler Gyula kormánybiztosnak:

Kormánybiztos

Debrecen.

A lakásínség enyhítése tárgyában kiadott 5934—1918. m. e. számú kormányrendelet hatályát az ugyanezen rendelet 9. §-ában biztosított jogom alapján Debrecen város területére kiterjesztem. Ez a rendelet a ma napon lép életbe.

Budapest, 1919. évi január 19.

Garbai,

az országos lakásügyi tanács elnöke.

— **Szabad Iskola.** Kedden este tartja harmadik előadását a magyar fajról R. Kiss István dr. egyetemi tanár. Ez alkalommal azokat a statisztikai adatokat ismerteti, melyek a magyarság számarányát a legrégibb feljegyzések szerint feltűntetik. Az előadás, mely az ipartestület dísztermében tartatik meg, pont 6 órakor kezdődik.

— **A D. T. E. birkózóversenye.** A legteljesebb siker jegyében folyt le a D. T. E. vasárnapi birkózóversenye a református főgimnázium tornatermében. A verseny mintaszerű és gyors rendezése Pető Pál dr. és Paulovich Pál érdeme. Győztesek lettek: Pehelysuly: 1. Győry I. 2. Bódog. 3. Székely. Könyvsúly: 1. Hadházi II. 2. Zih. 3. Tóth. Középsúly: 1. Bagossy. 2. Szőke. 3. Muriny. — Halász Nándor ur tiszteletdíját Győry I. kár szép beszédével ért véget.

— **Férj és feleség, komédia** 3 felvonásban. Irta: Lakatos László, ára 6 korona 60 fillér. Kapható: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

— **Felhívás a gazdaközönséghez.** A hadi-készletekből a gazdaközönség között szétosztásra kerülő mezőgazdasági eszközöket és anyagokat felsoroló jegyzék a Gazdasági Egyesület helyiségében (Piac-u. 61. sz.) a hivatalos órák alatt, d. é. 9—12 és d. u. 3—5-ig megtekinthető, ahol mindennemű felvilágosítást megadunk a további eljárásra nézve. — A Debreceni Gazdasági Egyesület elnöksége.

— **Arcubasew** hírneves orosz írótól új könyv jelent meg. Címe: **Fehér hárton.** Ára 2 korona 20 fillér. Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságánál.

— **Claude Farrère** híres író legújabb könyve. „A kis szövetségeseik”, most jelent meg. Ára kötve 4 korona 40 fillér. — Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságánál.

SZINHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

KEDD: **Keringő.** B) bérlet.
SZERDA: **Keringő.** C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: **Casanova,** operett. A) bérlet.
PÉNTEK: **Casanova.** B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: **A kedélyes lovasrendőr,** gyermekelőadás. — Este: **Casanova.** C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: **Baccarat,** színmű. — Este: **Casanova,** operett.

Víg-színház

KEDD: **Casanova.**
SZERDA: **Casanova.**
CSÜTÖRTÖK: **A tolvaj,** színmű. — Bihary Ákos felléptével.
PÉNTEK: **Baccarat,** színmű. — Bihary Ákos felléptével.
SZOMBAT: Délután: **A tolvaj,** színmű. — Bihary Ákos felléptével. — Este: **Van-e babája?** piros színmű vígjáték.
VASÁRNAP: Délután: **Hóvirág,** operett. — Este: **Van-e babája?** vígjáték.

Keringő. (Ruttkay György 3 felvonásos színijátéka.) Egy kissé szentimentális, de egyébként kedves, érdeket keltő és figyelmet lekötő darab, amelynek sikerét a mai bemutatón a jó előadás is biztosította. A siker középpontjában Kiss Ferenc (János) és Verő Márta (Erzsi) állott. Kiss Ferenc minden alkalommal újabb bizonyosságát adja annak, hogy figyelemreméltó tehetség, akinek igen szép, nagy sikerei lesznek a színpadon. Ma is elsőrangú jó alakítást nyújtott s kifogástalan, átgondolt játéka és beszéde, az az önkritika, amellyel mozgását és hangját ott, ahol kell, mérsékelni tudja, minden elismerést megérdemelt. Verő Márta finoman megjátszott nője, az örök nő, igen jó alakítás volt s méltán részesült tapsban és elismerésben. Zilahy Pál Illésházyja, Oláh Ferenc gyáros, Szigeti Ida Balázsneje, P. Jancsó Jolán Süvegeseje, Szemere Nelly szobalánya, mind igen jó alakítás volt. Az együttes sikereinek részesei még Szabó Gyula és Nagy Jenő is. — A rendezés munkáját Oláh Ferenc dicséretreméltóan végezte.

A színházi iroda hírei. A Casanova ma kerül színre másodszor a Víg-színházban. A Casanova páratlan érdeklődést keltett és rendkívül nagy sikert aratott. — **Keringő** színművadásza ma B) bérletben kerül színre a Csokonai-színházban.

„Az aranyember” I. rész. Jókai Mór világhírű regényét filmen zsúfolt házak nézték végig. A művészek játéka, a brilliáns felvételek méltóan mutatják be Jókai gyönyörű regényét. Ma utoljára az Urániában. Jegylovétel.

Casanova szerelmi legenda 5 felvonásban ma utoljára az Apollóban.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség 18. sz.
Nyomda 18. sz.

Újból kapható új kiadásban:

Magyarország Jövője.

Írta: Jászi Oszkár.
Ára 10% felárral 9 korona 90 fill.

Kapható: **Hegedüs és Sándor** r.-t. könyvsztyályában, Piac-utca 34.

Hirdetmény.

Felkéretnek mindama tiszték és tisztjelöltek, akik a 39. gyalogezrednél, vagy a debreceni hadkiegészítő kerületi parancsnokságnál szerelték le, hogy leszerelési igazolványukat és egy hatósági bizonyítványt, — miszerint a háború tartama alatt civil állásukból kifolyólag semminemű fizetést nem kaptak — küldjenek be a 39. gyalogezred gazdasági hivatalához pontos címük megjelölésével, végkielégítésük mielőbbi folyósítása céljából.

39. gyalogezred gazdasági hivatal.

Érdekes könyvujdonságok

Drasche-Lázár:

A tűzkereszt
2-ik kiadás. Regény, a tűzpróba folytatása. Ára 14 korona.

Molnár Ferenc:

Andor
2-ik kiadás. Regény. Ára 15 korona.

Wohlbrück O.

Barbárok
2-ik kiadás. Regény az orosz életről. Ára 9 k.

Méray Horváth Károly:

Uj világ felé
2-ik kiadás. Rendkívül érdekes regény orosz-francia háborúban. Ára 11 korona.

Magyar Lajos:

A magyar forradalom
Elnökök a forradalom főhadiszállásán. 3 k.

Lakatos László:

Férj és feleség
Komedija 3 felvonásban. Ára 6 korona 50 fill.

Kenedi Géza:

Anekdoták a magyar közéletből
Ára 7 kor. 10 százelek telár. Kaphatók.

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában, Piac-utca 34. szám.

Apróhirdetéseik.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér, Vasár- és ünneppnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, szülő zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Hajdufői pudsodró legjobb békebeli minőségben kapható **GRÓSZ NAGY FERENCZ** gyógyszerésznél. „Arany egyszerű” gyógyszerár, (színház mellett). **Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.**

Eladó Ondódon, a Cucában 32 és fél hold első osztályú tanya földbirtok. A látóképi eszárdu tul. a Máté ut szélén, Kertész és Vértesi tanysával szemben, kitűnő gazdasági épületekkel ellátva, 2 szobás lakás, göré istálló stb. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

Családi ház 3 szobás utcai, 3 szobás udvari lakassa májusi beköltözésre eladó. Dezső, Maróthy u. 19.

KIFUTÓ FIU FELVÉTELEK A KIADÓ-HIVATALBAN

Mindenté motorok háló- és ebédberendezések szerdtől kezdve eladó. Széchenyi-utca 10.

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámer. Arany Bika-bérház 3.

Gummi-bélyegzőt

pecsétgyártást és mindenféle vésést fémbe készít **PAULÓ vésnök** Batthyány-utca 22. szám Gummi-bélyegzőt 24 óra alatt készítek.

Elvesztett egy I-számolásra vonatkozó aktánk. Megtaláló jutalomban részesül az egyetemi építkezésnél (Nagyerdő)

Eladó ház főter és vesutóhoz közel nagy jövedelmű bérház májusi beköltözésre eladó. Dezső, Maróthy u. 19.

Privát pánzl keresek első helyre bekebe ezéssel. Dezső László, Maróthy u. 19

Frégget egjobban javit keszler, első debreceni műszerez Széchenyi-u. 1.

PÁRTÜTŐ ANGYALOK

Írta: **ANATOLE FRANCE.** Fordította **KUNFI ZSIGMOND.**

Szociális irányu rendkívül érdekfeszítő regény. Most jelent meg a 3-ik kiadásban.

Ára 12 kor. 10 fill.

Kapható:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában **Piac-utca 34. szám.**

VISZKETECSÉGET, SÖMÖRT, RÖHT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-ler eredeti, törvényesen védett „**SKAEOFORM-KEMŐCS**”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Fiesch-lerét kerjünk. Próbátégely K 4.—, nagy tégely K 6.—, családi tégely K 15.—. Debreczen és vidéke részére ír-ktár Reichard Sándor Cillag gyógyszeriar Árpád-tér 1. és Grosz Nagy Ferenc Arany Egyszeru gyógyszeriara Veteinol a „**SKAEOFORM**” védjegyre ügyeljünk.